O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"Tasdiqlayman"
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti rektori
M.E.Po'latov
2024 yil "___" __________

Ro'yxatga olindi: № FD-09-11
2024 yil "29**"** august

XALQARO MOLIYA MUNOSABATLARI

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400 000 – Biznes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohasi: 410 000 – Biznes va boshqaruv

Ta'lim yo'nalishi: 60410400- Moliya va moliyaviy texnologiyalar

Samarqand-2024

	Fan/modul kodi	O‘quv yili	Semestr	Kreditlar
	INTFIN106	2024 - 2025	5	6
	Fan/modul turi	**Ta’lim tili**		**Haftadagi dars soatlari**
	Majburiy	O‘zbek/rus		4
1	**Fanning nomi**	**Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta’lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
	Xalqaro moliya munosabatlari	90	90	180

2 **I.Fanning mazmuni.**

Fanni o‘qitishdan maqsad - talabalarda mamlakatning xalqaro moliya munosabatlaridagi ishtirokini tashkil etish va rivojlantirishning ham nazariy, ham amaliy tomonlarini, xalqaro moliya tizimi ishtirokchilari faoliyatini hamda xalqaro moliya operatsiyalarini amalga oshirish va boshqarish usullari buyicha bilim, kunikma va malaka shakllantirishdir.

Fanning vazifasi - talabalarga xalqaro moliya tizimi, uning asosiy elementlarini, xalqaro moliya tizimi ishtirokchilarining faoliyatini, ular faoliyatini tashkil etish va tartibga solish mexanizmini, jaxon valyuta tizimi va xalqaro moliya bozoridagi operatsiyalarni boshqarish usullarini, mamlakatning xalqaro moliya munosabatlaridagi ishtiroki to'g'risidagi statistik ma’lumotlar asosida joriy xolatni taxlil qilish va baxolashni, davlatning xalqaro moliya tizimiga integratsiyalashuvni kuchaytirish yullarini taxlil qilish asosida xulosalar chiqarishni urgatishdan iborat.

Ushbu maqsadga erishish uchun fan talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalalar, iqtisodiy hodisa va jarayonlarga uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyo qarashini shakllantirish vazifalarini bajaradi.

3 **II. ASOSIY NAZARIY QISM (MA’RUZA MASHG‘ULOTLARI)**

1-mavzu. Jahon iqtisodiyoti rivojlanishida xalqaro moliyaning roli

Xalqaro moliyaning umumnazariy asoslari. Xalqaro moliyaning iqtisodiy mohiyati va ahamiyati. Xalqaro moliya munosabatlari rivojlanishining zaruriy shart-sharoitlari. Jahon moliyaviy muhiti va unda xalqaro moliya munosabatlarining tutgan o‘rni. Xalqaro moliya rivojlanishiga ta’sir etuvchi omillar. Milliy iqtisodiyot rivojlanishida xalqaro moliya munosabatlarining roli va ahamiyati.

2-mavzu. Jahon moliyaviy arxitekturasi va xalqaro moliya tizimi

Jahon moliyaviy arxitekturasining mohiyati va tarkibiy tuzilmasi. Jahon moliyaviy arxitekturasi ishtirokchilari. Jahon moliyaviy arxitekturasi faoliyatining tamoyillari. Jahon moliyaviy arxitekturasi rivojlanishi. Xalqaro moliya tizimining mohiyati, tarkibi va rivojlanish xususiyatlari. Xalqaro moliya tizimining asosiy funksiyalari. Xalqaro moliya tizimini isloh qilish. Xalqaro moliya tizimidagi munosabatlarni tartibga solish.

3-mavzu. Jahon iqtisodiyoti globallashuvi.

Jahon iqtisodiyoti globallashuvi tushunchasining mohiyati va uning asosiy jihatlari. Globallashuv jarayonining asosiy manbalari, omillari va rivojlanish bosqichlari. Globallashuvning milliy iqtisodiyot barqarorligiga ta’siri.

4-mavzu. Xalqaro moliya tizimi.

Xalqaro moliya tizimining mohiyati, tarkibi va rivojlanish xususiyatlari. Xalqaro moliya tizimining asosiy funksiyalari. Xalqaro moliya tizimini isloh qilish. Xalqaro moliya tizimidagi munosabatlarni tartibga solish.

5-mavzu. Xalqaro valyuta munosabatlari.

Xalqaro valyuta munosabatlarining mohiyati va asosiy jihatlari. Xalqaro valyuta munosabatlari rivojlanishiga xos bo‘lgan xususiyatlar. Valyuta kursi va uning turlari. Valyuta operatsiyalarining mohiyati. Valyuta siyosati. O‘zbekistonda valyuta operatsiyalarini amalga oshirish tartibi.

6-mavzu. Jahon valyuta tizimi va uning rivojlanish bosqichlari.

Valyuta tizimi va uning asosiy elementlari. Milliy valyuta tizimi. Mintaqaviy valyuta tizimi. Jahon valyuta tizimi va uning asosiy funksiyalari. Jahon valyuta tizimining rivojlanish bosqichlari va uning xususiyatlari. Parij, Genuya, Brettonvuds jahon valyuta tizimlari, ularning amal qilish xususiyatlari hamda inqirozining asosiy sabablari. Yamayka jahon valyuta tizimining o‘ziga xos jihatlari va asosiy tamoyillari. Valyuta bloklari va ularning yuzaga kelishi. Yevropa valyuta tizimi. Yevropa valyuta tizimining asosiy elementlari va rivojlanishi bosqichlari. Triffin paradoksi va uning mohiyati. Maxsus qarzdorlik huquqi (SDR) va uning amal qilish xususiyati.

7-mavzu. Xalqaro moliya munosabatlarida valyuta risklarini boshqarish.

Valyuta risklari tushunchasining iqtisodiy mohiyati. Valyuta riskining turlari va yuzaga kelish sabablari. Valyuta risklarini xedjirlash amaliyoti. Valyuta riskini boshqarish usullari va ularning tasniflanishi. Tranzaksiya (bitimlar) riski va uni hisoblash tartibi. Strategiyalarni tanlash va natijalarni baholash. Risklarni boshqarish amaliyoti. Operatsion risk va uning xususiyatlari. Operatsion risklarga ta’sir etuvchi omillarni hisoblash; operatsion risklarni strategik va dastlabki, joriy boshqarish. Translyatsion risk va uni boshqarish tartibi. Ochiq valyuta pozitsiyasi. Valyuta cheklovlari.

Xorijiy valyuta zahiralarning diversifikatsiyasi. Iqtisodiy risk. Valyuta risklarini samarali boshqarish va tartibga solishning zamonaviy yo'llari.

8-mavzu. Xalqaro kapital harakati.

Kapital chiqarish mohiyati, asosiy shakllari va zamonaviy xususiyatlari. Kapital chiqarishning asosiy sababi Zamonaviy sharoitlarda kapital harakati yo'nalishlari. Xalqaro iqtisodiy munosabatlarda kapital harakati ahamiyatining o'sishi. To'g'ridan-to'g'ri investitsiyalash. Kapital resurslari. Ssuda kapitali. Ssuda kapitali va tadbirkorlik kapitali o'rtasidagi farq. Portfel investitsiyalar. Kapitalning xalqaro bozorlari. Ssuda kapitalining jahon bozori. Kapitalning xalqaro harakatini tartibga solish. O'zbekistonga xorijiy investitsiyalarni jalb etishga qaratilgan chora-tadbirlar.

9-mavzu. Xalqaro lizing operatsiyalari.

Xalqaro lizing operatsiyalari turlari va ularning o'ziga xos xususiyatlari; operatsion va moliyaviy lizing; muddatli va qayta tiklanuvchi lizing; andozali (standart) lizing; sof lizing; qaytariluvchi lizing; yaxlit lizing; to'la xizmatli lizing; qoldiq qiymatli lizing; vendor lizing; lizing operatsiyalariga omillar; lizing operatsiyalarining jahon bozori.

10-mavzu. Xalqaro kredit va investitsiya munosabatlarining rivojlanishi.

Xalqaro kreditning mohiyati va funksiyalari. Xalqaro kreditning asosiy shakllari. Kreditlash tamoyillari. Xalqaro kredit munosabatlar rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari. Kredit diskriminatsiyasi. Xalqaro kreditlar bo'yicha qarzdorlik muammosi va uni hal etish yo'llari. Xalqaro kapital migratsiyasining shakllari va ularning guruhlanishi. Jahon iqtisodiyotida TTXIlarning o'rni. TTXIning tarkibi va rivojlanish dinamikasi. Xalqaro investitsiya munosabatlarini tartibga solish amaliyoti.

11-mavzu. Xalqaro hisob-kitoblar va ularning shakllari.

Xalqaro hisob-kitoblar mazmuni, amalga oshirish asoslari va turkumlanishi. Xalqaro hisob-kitoblarning asosiy shakllari. O'zbekiston Respublikasida xalqaro hisob-kitoblarning qo'llaniladigan shakllari va ularni rivojlantirish masalalari. Xalqaro hisob-kitoblarni amalga oshirishda eng qulay usullardan foydalanish. Xalqaro hisob-kitoblar shakllarining alohida olingan mamlakatlar uchun ijobiy va salbiy tomonlari va ularni mamlakat xususiyatidan kelib chiqqan holda qo'llash imkoniyatlari.

12-mavzu. Jahon moliya bozori va uning rivojlanish xususiyatlari

Jahon moliya bozorining mohiyati va funksiyalari. Jahon moliya bozori ishtirokchilari va tarkibi. Jahon moliya bozorining asosiy sub'ektlari. Jahon moliya bozorining rivojlanishi tendensiyalari va muammolari. Jahon moliya bozori rivojlanishiga xos xususiyatlar. Moliya bozori instrumentlari va qimmatli qog'ozlar. Moliyaviy instrumentlar tahlili. Moliya bozori emitentlari va investorlari, ularning siyosati va roli. Moliya bozori institutlari, ularning faoliyati va roli.

13-mavzu. Xalqaro moliya munosabatlarida to'lov balansini boshqarish.

To'lov balansining iqtisodiy mohiyati va taqdim etish shakllari. To'lov balansining tarkibi hamda ularga xos xususiyatlar. To'lov balansi va unga davlat aralashuvi, xato va o'tkazib yuborishlar. Mamlakat to'lov balansining makroiqtisodiy modeli. To'lov balansiga ta'sir etuvchi omillar va uni tartibga solishning asosiy usullari.

14-mavzu. Xalqaro moliyaviy markazlar.

Jahon moliyaviy markazlari. Xalqaro moliya markazlari rivojlanishidagi asosiy bosqichlar, ularning shakllanish mezonlari. Zamonaviy jahon moliya markazlari. Ofshor moliyaviy markazlar. Ofshor moliyaviy markazlarning turlari va ular tomonidan ko'rsatiladigan xizmatlar.

15-mavzu. Yevrobozorlarning yuzaga kelishi va ulardagi operatsiyalar.

Yevrobozorlarning yuzaga kelishi va ularga xos bo'lgan xususiyatlar. Yevrobozorning tarkibiy tuzilmasi. Yevrovalyuta bozorlari va ularning rivojlanishi. Yevrokreditlar bozorining shakllanishi. Yevrokapital bozoridagi operatsiyalar. Yevrovalyuta markazlari. Yevrodollar bozorining rivojlanishi. Yevrovalyutalar bozoridagi ishtirokchilar. Yevroobligatsiyalar bozorining xususiyatlari. Yevrovalyuta bozorida depozit instrumentlari. Yevrovalyuta bozorini tartibga solish amaliyoti.

16-mavzu. Transmilliy korporatsiyalar xalqaro moliya munosabatlari sub'ekti sifatida.

Xalqaro korporatsiyalarning yuzaga kelishi va ular faoliyatining mohiyati. Transmilliy korporatsiyalar faoliyatining asosiy xususiyatlari va rivojlanish bosqichlari. Transmilliy korporatsiyalar faoliyatining iqtisodiyot uchun afzalliklari. Transmilliy korporatsiyalar faoliyati rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari. Globallashuv sharoitida TMKlar o'rtasidagi birlashish va qo'shib olish (M&A) jarayonlari.

17-mavzu. Xalqaro iqtisodiy integratsiya jarayonlari.

Xalqaro iqtisodiy integratsion jarayonlar. Xalqaro iqtisodiy integratsiya shart-sharoitlari va sabablari. Xalqaro integratsion birlashmalarning turlari. Xalqaro iqtisodiy integratsiyaning rivojlanish bosqichlari. Xalqaro iqtisodiy integratsiya jarayonlari rolining ortib borishi. Hududiy iqtisodiy

integratsiyalar bilan bog'liq muammolar va ziddiyatlar. Maastrixt shartnomasi. Hududiy birlashmalarga xos xususiyatlar. Iqtisodiy rivojlanish darajasi turlicha mamlakatlarning hududiy integratsiyasiga xos xususiyatlar (NAFTA). Rivojlanayotgan mamlakatlar hududiy integratsiyasining xususiyatlari (MERKOSUR). Osiyo hududiy integratsiyasi xususiyatlari (ASEAN, ATES va h.k.).

18-mavzu. Xalqaro moliya tizimida moliya-sanoat guruhlari

Moliya-sanoat guruhlari tushunchasining iqtisodiy mohiyati va ularning tasniflanishi. Vertikal va gorizontal moliya-sanoat guruhlari. Moliya-sanoat guruhlarining iqtisodiyot uchun afzalliklari. Moliya-sanoat guruhlarini shakllantirishning asosiy yo'llari. Moliya-sanoat guruhlari qatnashchilari. Moliya-sanoat guruhlarining funksiyalari. Jahonda moliya-sanoat guruhlari shakllanishi va rivojlanishining asosiy jihatlari. Xorijiy mamlakatlarda moliya-sanoat guruhlari rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari. Moliya-sanoat guruhlari faoliyatini tartibga solish. Moliya-sanoat guruhlarini shakllantirish modellari.

19-mavzu. Xalqaro moliya tashkilotlarining xalqaro moliya munosabatlari taraqqiyotidagi o'rni

Xalqaro moliya tashkilotlarining tasniflanishi va umumiy tavsifi. Xalqaro Valuta Fondining maqsadi va faoliyatining mohiyati. Jahon banki guruhi va unga kiruvchi tashkilotlar faoliyati. Mintaqaviy valuta-kredit va moliya tashkilotlari.

III. AMALIY MASHG'ULOTLARLAR BO'YICHA KO'RSATMA VA TAVSIYALAR

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Fanning predmeti va urganish usullari, xalqaro moliya munosabatlarining nazariy asoslari.
2. Jaxon iqtisodiyoti globallashuvi.
3. Xalqaro moliya tizimi.
4. Xalqaro valyuta munosabatlari.
5. Jaxon valyuta tizimi va uning rivojlanish bosqichlari.
6. Xalqaro moliya munosabatlarida valyuta risklarini boshqarish.
7. Xalqaro kapital harakati.
8. Xalqaro lizing operatsiyalari.
9. Xalqaro kredit va investitsiya munosabatlarining rivojlanishi.
10.Xalqaro hisob-kitoblar va ularning shakllari.
11.Xalqaro moliya munosabatlarida tulov balansini boshqarish.
12.Xalqaro moliyaviy markazlar.
13.Yevrobozorlarning yuzaga kelishi va ulardagi operatsiyalar.
14.Transmilliy korporatsiyalar xalqaro moliya munosabatlari sub'ekti sifatida.
15.Xalqaro iqtisodiy integratsiya jarayonlari.
16.Xalqaro moliya munosabatlarida moliyaviy xavfsizlikni ta'minlash.

Amaliy mashgulotlar multimedia kurulmalari bilan jixozlangan auditoriyada bir akademik guruxga bir professor- o`qituvchi tomonidan utkazilishi zarur. Mashgulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida utilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar kullanilishi maqsadga muvofik.

IV. MUSTAQIL TA'LIM

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1-modul. Xalqaro moliyaning nazariy asoslari

1.Xalqaro moliya munosabatlari rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari.
2.Milliy iqtisodiyotga xalqaro moliya munosabatlarning ijobiy va salbiy ta'siri.
3.Tashqi savdo munosabatlari rivojlanishiga xos bulgan tendensiyalar.
4.Xalqaro valyuta bozori va undagi operatsiyalar.
5.Tashki iqtisodiy faoliyatga davlat tomonidan ta'sir etishning moliyaviy usullari va vositalari.
6.Tulov balansining mazmuni va kursatkichlari.
7.Tulov balansi moddalarini guruxlash usullari.
8.Mamlakat milliy valyuta siyosatining iqtisodiy mazmuni, maqsad va shakllari.
9.Xalqaro valyuta-kredit munosabatlarida risklarni aniqlash.
10.Valyuta riskini sugurtalashning zamonaviy usullari.
11.Jaxon valyuta tizimining rivojlanish bosqichlari va uning xususiyatlari.
12.Xalqaro valyuta fondi (XVF) faoliyati va uning jaxon valyuta tizimiga ta'siri.
13.Xalqaro investitsion munosabatlar rivojlanishining zamonaviy xolati.
14.Global valyuta-moliya tizimini isloh qilish muammolari.
15.Chet el investitsiyalarini jalb qilish va O'zbekistonda qulay investitsion muxitni shakllantirish masalalari.

2-modul. Xalqaro moliya bozori va hisob-kitoblar

16.O'zbekistonda xalqaro kredit liniyalaridan foydalanish amaliyoti.
17.O'zbekistonning xalqaro moliya tashkilotlari bilan hamkorligi.
18.Jaxon iqtisodiyoti globallashuvining asosiy manbalari va omillari.
19.Milliy valyuta bozoridagi operatsiyalar va ularga ta'sir etuvchi omillar.
20.Valyuta riskini boshqarish usullari va ularning tasniflanishi.
21.Transmilliy korporatsiyalar faoliyatining zamonaviy tendensiyalari.
22.Xalqaro iqtisodiy integratsiyaning rivojlanish xususiyatlari.
23.Osiyo xududiy integratsiyasiga xos bulgan asosiy xususiyatlar.
24.Jaxon banki guruxi va unga kiruvchi tashkilotlar faoliyati.
25.O'zbekistonda tashki savdo operatsiyalarini rivojlantirish amaliyoti.

	26.O'zbekistonda xalqaro moliya munosabatlari samaradorligini oshirishning valyuta mexanizmi. 27.Moliyaviy derivativlar bozorining rivojlanish xolati. 28.Xalqaro moliya operatsiyalarini boshqarishning zamonaviy yullari. 29.Jaxon moliya tizimi barkarorligini ta'minlashda xalqaro moliyaviy xavfsizlikni ta'minlashning uziga xos xususiyatlari. 30.Xalqaro moliya tizimining moxiyati, tarkibi va rivojlanish xususiyatlari. Mustaqil uzlashtiriladigan mavzular buyicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.
4	**V.Fan o`qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalari)** Fanni uzlashtirish natijasida talaba: • xalqaro moliya munosabatlari va uning tashkiliy-huquqiy asoslari; • xalqaro valyuta bozorlari; jaxon valyuta tizimining rivojlanish bosqichlari; valyuta risklarini boshqarish uslubiyoti; • xalqaro korporatsiyalar faoliyatini tashkil etish va boshqarish; tulov balansini shakllantirish va boshqarish; • yevrobozorlardagi operatsiyalar; xalqaro moliya tashkilotlari faoliyati; xalqaro valyuta operatsiyalarini amalga oshirish tartibi; • O'zbekistonning xalqaro moliya tizimiga integratsiyalashuvi haqida tasavvur va bilimga ega bulishi; • talaba valyuta operatsiyalarini amalga oshirish; valyuta risklarini boshqarish; valyuta kurslarini prognozlashtirish; • mamlakatning xalqaro moliya munosabatlaridagi ishtirokini baxolash va xalqaro moliya operatsiyalarida zamonaviy kompyuter texnologiyalaridan foydalanish; • xalqaro moliya munosabatlari rivojlanish tendensiyalarini aniqlash maqsadida ilmiy-amaliy tadqiqotlar utkazish buyicha kunikmalariga ega bulishi; • talaba xalqaro moliya operatsiyalarini tashkil etish; xalqaro valyuta operatsiyalarini tashkil etish va boshqarish; • xalqaro moliya munosabatlarini rivojlantirish buyicha chora- tadbirlarni ishlab chiqish to'g'risida aniq malakalariga ega bulishi kerak.
5	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari** • real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish; • esse, tezis va maqolalar yozish; • vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) yechish; • jarayonli-yo'naltirilgan ta'lim; • muhokamalarda ishtirok etish; • kichik guruhlarda ishlash; • loyiha ishi bajarish; • mustaqil ishlarni bajarish;
	• taqdimot tayyorlash; • turli darajadagi testlarni yechish; • so'rov o'tkazish; • muammoni hal qilish.
6	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni tula uzlashtirish, taxlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, urganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushoxada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriklarni bajarish, yakuniy nazorat buyicha yozma ishni topshirish.
7	**ASOSIY ADABIYOTLAR:** 1. J.R.Zaynalov, D.X.Aslanova, T.B.Imomqulov Xalqaro moliya munosabatlari - T.: "Iqtisod-moliya", 2020. - 688 b. 2. Ataniyazov J.X., Alimardonov E.D. Xalqaro moliya munosabatlari. Darslik. –T.: «O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati», 2014. – 432 b. 3. Звонова Йе. Мировиэ финанси. Практикум. Учебно-практическое пособие.– М.: КноРус, 2018. – 234 с. 4. Эскиндаров М., Звонова Йе. Международниэ валютниэ отношения. Учебник. – М.: КноРус, 2020. – 542 с. 5. Хасбулатов Р.И. Международниэ финанси. Учебник. / Р.И. Хасбулатов. – М.: Издателство Юрайт, 2014. – 567 с. 6. Эскиндаров М., Звонова Йе. Международний кредит. Учебник. – М.: КноРус, 2019. – 430 с. 7. Frederic S. Mishkin., Stanley G. Eakins. Financial markets and institutions. Pearson. – 9th ed. 2018. – 808 p. 8. Paul R. Krugman. Maurice Obstfeld, Marc Melitz. International economics: theory & policy/Paul R. Krugman, Maurice Obstfeld, Marc J. Melitz. – 9th ed. 2018. – 782 p. **Qo'shimcha adabiyotlar** 1. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: O'zbekiston, 2017. - 56 b. 2. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: O'zbekiston, 2017. - 48 b 3. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T.: O'zbekiston, 2017. – 488 b. 4. Блохина И.М. Международние финансовие организации и их рол в международних финансових отношениях. «Экономика и социум» №3(34) 2017. 5. Захаркина А.В., Заводских А.А., Лосева Е.Д. Финансовие институти Бреттон-Вудской системи в глобалном публичном финансировании // Научное обозрение. Экономические науки. – 2017. – № 2. – С. 43-46.

	6. Кузнесов А.В. Международниэ финансовиэ институти и визови многополярности. Вестник РУДН. Интернационал Релатионс. 2017 Вол. 17 Но 1. с. 9-21. 7. Свиридов О., Лисоченко А. Международниэ финанси. – Ростов н/Д.: Феникс, 2015. – 395 с. 8. Хазанович Йе., Юнусов Л., Юнусов И. Международниэ финанси. Учбеник. – М.: КноРус, 2019. – 334 с. 9. Felix I. Lessambo. International Financial Institutions and Their Challenges. A Global Guide for Future Methods. Palgrave Macmillan Us. 2015. – 261 p. **Axborot manbaalari** 1. www.gov.uz – (O'zbekiston Respublikasining hukumat portali). 2. www.stat.uz – (O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi rasmiy veb sayti). 3. www.lex.uz – (O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi). 4. www.cbu.uz – (O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki rasmiy veb sayti). 5. www.unctad.org – (BMTning Savdo va rivojlanish bo'yicha komissiyasi rasmiy veb sayti). 6. www.scopus.com – (Xalqaro ilmiy ma'lumotlar bazasi). 7. www.worldbank.org – (Jahon banki rasmiy veb sayti). 8. www.imf.org – (Xalqaro valyuta fondi rasmiy veb sayti). 9. www.adb.org – (Osiyo taraqqiyot banki rasmiy veb sayti). 10. www.ebrd.org – (Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki rasmiy veb sayti). 11. www.isdb.org – (Islom taraqqiyot banki rasmiy veb sayti).
8	Fan dasturi Samarqand iqtisodiyot va servis instituti O`quv uslubiy kengashining 2024-yil 29 avgust dagi -sonli yig`ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№10-09-11)
9	**Fan/modul uchun ma'sullar:** **Zaynalov Jaxongir Rasulovich**– SamISI, "Moliya" kafedrasi mudiri professori, i.f.d. **Ernazarov Nuriddin Elamonovich**– SamISI, "Moliya" kafedrasi PhD, dotsent.v.b
10	**Taqrizchilar:** **Salamov.I.**– SamVMI "Chorvachilikda iqtisodiy samaradorlik va buxgalteriya hisobi" kafedrasi dotsenti, i.f.n. **Axmedov U.U.** – "DIL-DIYOR PLAST" MCHJ direktori.